

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XI. Sanè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Consultationibus.

PARAPHRASIS.

Titius afferens se à Caio Ecclesia Parochiali, alioue beneficio extra iudicium iniuste spoliatum, impetrauit à Papa rescriptum ad Iudices, quibus mandabatur, si eis constiterit, ita spoliatum fuisse, ei beneficium intra duorum mensium spatium restituant. Sed Caius studiorum, vel peregrinationis causa tunc aberat, vt intra dictum tempus Iudicibus se sistere non posset. Hoc casu tametsi Titius per testes idoneos ostendere paratus sit, se à possessione iniuste deiectum fuisse, restitui non debet: nisi Caius, qui tum possidet, per contumaciam se absentarit.

SVMMARIVM.

Contra reum absentem, non tamen per contumaciam, index non iudicat, licet possessionem probare volentem, etiam iudicio possessorio recuperanda.

NOTANDVM Vn. Contra reum absentem, nisi contumax sit in comparando, Iudex iudicare non debet, etiam iudicio possessorio recuperandæ. Exinde tamen per sensum contrarium inferre non licet; Quotiescunque reus in comparando contumax est, ad sententiam definitiuam, vel quasi definitiuam procedi posse, quamuis lis contestata non sit: sufficit ad exceptiuam nisi tuendam, si quibusdam casibus, etiam lite non contestata, ad receptionem testium, & sententiam definitiuam procedi possit aduersus contumacem. Videlicet si Caius, qui in parochiam se intrusisse dicitur, post habitam Apostolicam literarum notitiam, fraudulenter se absentauit, atque per edicta citatus non compareat, vt Ecclesie parochiali prouisum sit, tum testes etiam contra absentem recipi, & si causa actoris liquida sit, possessio ei restitui potest, vt ex hoc c. colligitur, ex c. quoniam, 5. §. porro, vt lite non contestata, &c.

Quæ verò hic Gl. ver. restitutionem, Imola n. 3. & seqq. & alij congerunt, ea pertinent ad cit. c. quoniam, §. In alijs.

CAPITVLVM XI.

Sanè.

PARAPHRASIS.

Delegatus Sedis Apostolicæ vices ipsius Pontificis gerit in causa sibi delegata: quamobrem maior, ac superior illis censeferi debet, quorum causam terminandam suscepit; adeò, vt si Episcopus, vel alia quæuis persona, in causa illa rebellis, vel contumax fuerit, à Iudice delegato, secundum facti qualitatem, seu suspensionis, seu interdicti, illata sententia, compelli possit: ita videl. vt temperatè procedens, Episcopo ingressum Ecclesie, vel officium sacerdotale interdicat, vel terram eius iurisdictioni specialiter subiectam, interdicto subijciat.

SVMMARIVM.

1. Delegatus in iurisdictione sua vices delegantis gerit: unde pari ferme honore dignus est.
2. Pœna sunt temperanda secundum facti & personarum qualitatem.

NOTANDVM I. Eadem persona, quæ absolutè loquendo subiecta est alteri, secundum quid, seu in certa causa potest esse Superior. Exemplum est: Si controuersia, quam Clericus cum Episcopo Augustano habet, à Sede Apostolica delegata sit Ecclesie Cathedralis Decano. Ita Abb. hic notat n. 3. Decius n. 2.

NOTANDVM II. Delegatus in iurisdictione sua vices delegantis gerit: quare pari ferme honore dignus est, vt sumitur ex c. vlt. d. 93. & notat hic Abb. n. 2. Ex quo tamen non rectè inferes, delegato iurisdictionis tantum exercitium, seu usum competere: quin imò iurisdictionem habet, eamque diuersam, quippe inferiorem & subiectam

Gggg 3 iuris.

iurisdictioni delegantis, uti constat ex l. ult. ff. de iurisdictione eius, cui mandata est iurisdictione, & tradit Gl. in c. ait Prætor, 5. ver. non habent, ff. de sent. & re iudic. Quamobrem delegatus, sicut & legatus, honorandus quidem est tanquam repræsentans delegantem, cuius deriuata auctoritate ac potestate fungitur; nõ tamen æquè honorandus, ut principalis, sicuti Barbatia hîc scribit col. 2. Decius col. 1. Tametsi enim potestatem aliquam delegans delegato impartiuit, tamen amplior sibi reseruauit.

NOTANDVM III. Pœnæ temperandæ secundum facti, & personarum qualitatem; Ita ut Episcopo, quamuis contumaci, propter statum, ac dignitatis excellentiam, non facile pœna excommunicationis intelligenda sit. Quæ de re in c. 2. eod. tit. in 6.

Quod denique in hoc c. dicitur, quod delegatus ob contumaciã vel rebellionem Episcopi, si causæ grauitas exigere videatur, terram, quæ ad iurisdictionem eius pertinet interdicto subijcere possit, id Abbas hîc n. 6. Barbatia col. 5. secuti Vincentium explicant locum habere, si terra temporali iurisdictioni subiecta sit, non item si spirituali. Alij communiter tenent contrarium, Felinus n. 2. Decius n. 5. Couar. in c. alma, p. 2. §. 1. n. 4. Suarez de censur. disp. 3. 6. sect. 3. n. 7. post Archidiaconum in c. si sententia, 1. 6. de sent. excommun. in 6. Sed mihi non displicet sententia Abbatis. Eam enim indicant ver. c. Quod delegatus terram ad Episcopi iurisdictionem specialiter pertinentem interdicto subijcere possit. Quasi diceretur, si terra alium dominum non habeat, sed Episcopi propria sit, tum interdicti posse, propter Episcopi grauem contumaciam, arg. cit. c. si sententia, & c. 1. de postul. Prælator. Neque licet ita inferre in materia pœnali. Propter delictum Rectoris seu Domini temporalis interdictum terræ eius imponi potest: Ergo etiam propter delictum Rectoris spiritualis, seu Episcopi. Cum illud iure expressum sit, hoc non sit: quare standum est regula communi, ut nemo propter alterius culpam puniatur.

CAPITVLVM XII.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Nicolaus ab Alexandro III. Pontifice literas impetrauit ad Episcopum Conuentrensem; ut Archidiaconatum primò in Ecclesia eius vacaturum conferret. Sed Rabanus, æmulus eius, alias ab eodem Alexandro literas ad Archiepiscopum Eboracensem, nulla priorum literarum facta mentione, attulit, quibus mandabatur, si Melchior Auunculus eius Archidiaconatum dimittere vellet, ut ipsi Rabano conferretur. Dubitabatur, vtri duorum impetrantium Archidiaconatus, cui Melchior absolute cesserat, conferri deberet; respondit Pontifex, quod priori: quia si memor fuisset priorum literarum, postorius mandatum non dedisset.

SUMMARIVM.

1. Pontifex non presumitur rescriptis suis derogare iuri alteri prius concesso.
2. Oblinisci is potest rescriptorum suorum, ita ut posterius emanet sine reuocatiue prioris.
3. Si dispositio generalis in certa specie verificari debet, dispositio posterior specialis ei non derogat.

NOTANDVM I. Pontifex non presumitur rescriptis suis derogare iuri alteri prius concesso, uti etiam colligitur ex c. quamuis, 1. 8. de rescript. in 6. & l. 2. §. merito, & §. Si quis à Principe, ff. Ne quis in loco publico, & notat hîc Barbatia col. 1. Imola n. 1. & dixi lib. 1. tr. 4. c. 23. n. 27. in sublimitat.

NOTANDVM II. Transuersalis v. g. nepos auunculo, vel patruo suo immediate succedere potest in beneficio: quia Pontifex dispensationis nullam mentionem facit; Ergo signum est, id iure communi concessum esse, uti aperte etiam colligitur ex c. 2. de arbitris,